

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije

Izhaja razen ponedeljka in dneva praznika vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Celje, Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadstropje.

Naslov za dopise: »NAPREJ«, Celje, Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 20 Din,
za inozemstvo 30 Din.

Oglaš: prostor 1×65 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne prioblijo. Rokopisi se ne vračajo. Reklamacije za list so poštne proste.

Letnik V., šte. 28.
Četrtkovna številka »NAPREJA«
izhaja kot tednik

LJUDSKI GLAS

Glasi Kmetsko-delavske zveze.

Stane letno 48— Din, mesečno 4— Din.

Vrv se napenja.

Sodrug! Proletarci! Zadnji časi so precej viharji za vas, ki stojite na zibajočih se mostovih, ki stojite še v sredini med pravilnikom in protipravilnikarji. Omahujte! Borite se z lastno vestjo, ker so vaša srca še vedna navajena na krivičnosti, iz buržujskih vrst prahajajoče med vas; ker ste preveč domači v dvomih, ne poznate pa neizprosne zahteve socialistične morale: Stori, četudi zgubiš pri tem življenje! Delavstvo misli, da bo socializem prinesel na svet milobo in nežnočutje, zato dero za tistim, ki jim to oznanja, zato vpiljejo: »dole s tistim, ki vztraja na zahtevi socialistične neizprososti.

Znano je iz sv. pisma, ki pripoveduje o Kristusu, da je vedno trdil, da je sin človekov, ki pa so ga drugi silitoma imenovali boga, da je imel Krist sam malo pristašev. Hodil je kot revež iz kraja v kraj, učil je ljudi jubezni do bližnjega, dolžnosti do samega sebe. Dva najst je imel pravih privrženec, pa tudi od teh se mu je eden pohlepal srebrnikov in je izdal svojega učenika. Ali mu je mar Kristus kaj storil, da ga je izdal? Ali ni čisto jasno, da je pogledala iz Judeža samo njegova človeška slabost — nagnjenje do imetja. Nastane pa vprašanje: Saj so bili ostali enajsteri tudi ljudje, zakaj se teh ni oklenila strast? To je za delavstvo jako zanimivo vprašanje.

Kristov življenjepisec pravi, da je bil Judež blagajnik družbe trinajsterih: Krista in 12 apostolov. Kot tak je imel vsak dan priliko prešteti denar, zdaj ga je prešteval daljši, zdaj krajši čas, zdaj več, zdaj manj, zdaj srebro, zdaj zlato ali manjvredno kovino: ni čudno, če se mu je porodila misel: Če bi to vse bila moja osebna last! Kaj vse bi si jaz za to mogel nabaviti. Kristus, ki je poznal kot dober dušeslovec in modroslovec globino Judeževe duše, je to natan-

ko vedel, ker bi bil on na Judeževem mestu mislil morda ravno tako. Človek je nagnjen k slabemu bolj kakor k dobremu! In Krist je sam priznaval vedno, da je le sin človekov. Drugi apostoli bi bili storili ravno takšno dejanje, če bi bili prišli v Judežev položaj in neumestna je trditve, da je Judeža, pa samo njega premagal hudič.

Služaj Judeža Iskariota se je v svetovni zgodovini ponavljaj neprestano. Godili pa so se podobni slučaji tudi pred Judeževim. Znano je izdajstvo Efilta pri Termopilah v Grčiji. Tristo hrabrih Spartancev se je borilo pri Termopiskih soteski in branilo peržanski vojski prehod v rodovitno grško zemljo. Efilta se je polastila želja po bogastvu, po tujih dobrinah in po brezskrbnem življenju. Morda ga je oklenila tudi strast slavoohlepija, da bi potomci iz zgodovine brali tudi njegovo ime.

Človeka premaga včasih tudi to. Znano pa je, da je bil Efiltes sprt z vodjo spartanskih junakov, s kraljem Leonidom. Tudi to je vzrok, da človek pozabi na svojo dolžnost in zvestobo in stori podlo dejanje. Trije vzroki so, o katerih domnevamo, da so napotili Efilta, da je izdal svoje tovariše peržanski vojski.

Tisti, ki se danes plazijo med vas, proletarci, vam vneto zatrjujejo, da se je treba na vsak način ozirati predvsem na zgodovino in videti boste, trde oni, da so bili vedno slučaj, ko je hotel en sam vladati vse, in so bojeviteži, ki so čutili sveto dolžnost do družbe, rovali proti temu nasilstvu.

Proletarci! Ozri smo se tudi mi na zgodovino in videli smo ravno takšne slučaje: za denar je Judež prodal svojega učenika, za slavo in pa v želji po maščevanju je Efiltes uničil 300 mož, samo, da bi škodoval enemu samemu, kralju Leonidu. Ali se zgodovina ponavlja? Sodite sami!

Naše socialistično gibanje pa ne mara pogledov na samo zgodovino, naš po-

klet gleda tudi na sedanjost in na bodočnost. Socializem bo odpravil vse podobne slučaje, ki so se množili v svetovni zgodovini dosedaj, ker ne bo prevladovalo mnenje posameznika, temveč mnenje celotne družbe. Socializem navedno ne pripušča uporov posameznikov, niti ne pripušča posameznikom, da svojim strastem na ljubo počenja najrazličnejše mahinacije, kakor jih danes počenja. In niso socialisti tisti, ki proti sklepom večine vlečejo na stran v manjšini ruvajoče osebe ter skušajo s svojimi slabotnimi silami uničiti delo celotnega proletariata v Sloveniji.

Kakor je rekel Gamaliel, ko so sodili Kristusa: »Če je to, kar je Kristus delal, delo človeka, bo razpadlo samo, če pa je delo boga, se mu zastoni upiramo!« tako pravimo tudi mi in z nami vsi zavodni: »Če je to, kar naš proletarijat sedaj poseduje, delo posameznika, bo samo razpadlo, če pa je delo družbe, vsega tega noben hudič, niti noben še tako zmogljiv voditelj ne bo razbil!« Naš proletarijat pa poseduje sedaj že lasten pravičnik in lasten dnevnik, sodrug! in sedaj sodite sami, ali je pravilnik odobrilen eden, ali je dnevnik ustanovljen eden, ali je vse to delo celokupnega delavstva, ročnega in duševnega, po Slovenskem na njegovih kongresih.

Vrv se napenja! Eden vleče navzdol, drugi vlečejo navzgor. Pa četudi jih bo nekaj od zadnjih splezalo po vrvi do onega, ki vleče navzdol, manjšina bo morala plezati za temi, ki vlečejo navzgor, ali pa bo prerezala vrv in padla v globino pozabljenja.

K zedinjenju.

Odbor kraj. pol. org. SSJ v Trbovljah je na svoji seji dne 8. julija t. l. razpravljal o resolucijah, priobčenih v »Napreju« št. 145, ki jih razpošiljajo razni krakenkaslarji in konzumariji na naše soc. org. in zaključil s sledečo resolucijo:

jo, katera naj bo v rešen opomin vsem intrigantom, ki so to delo pričeli:

Resolucija.

I. Potom poročila v »Napreju« št. 145, smo zvedeli za nove spletkarije od strani ljudi, kateri hočejo našo soc. stranko na vsak način spraviti nazaj v stari tir. Radi tega se čutimo primorani, da tudi mi povemo svoje mnenje o tem. Že pri zadnjem Koronovem puču pred volitvami, katerega mi smatramo za izdajstvo nad soc. proletariatom, so se poslužili laži in so nam potem okrožnic, katerih organizacija kot taka seveda ni dobila, temveč le posamezni, trobili, da je toliko in toliko organizacij odpovedalo pokrščino Pokr. tajništvu. Pa se je pozneje izkazalo, da to ni bila resnica, kar so nam servirali. V tej zadnji okrožnici, katero razpošilja in jo podpisuje neki krakenkaslar Jože Tomc, in katere naša organizacija tudi ni dobila — gospodje vedo zakaj, ker pri nas si je že marsikdo kremplje opekel — zopet govore, da zahteva večina podružnic to, kar je v okrožnici predvideno. Gospodje, če je to resnica, zakaj pa ne objavite v našem časopisu, katere organizacije, kateri člani to zahtevajo, da bomo vsi vedeli zanje? Dokler tega ne storite, vas smatramo za podle lažnjivce in intrigante.

II. Naša organizacija stoji tudi na temelju dravogradske resolucije, v kateri je dovolj jasno povedano, v kakšni smeri je ujedinenje mogoče. Svetovall bi vam, da jo večkrat in pazljivo preberete. Zaradi sklicanja kongresa, katerega si tako želite, vam mi javno povemo to, kar vam je Pokrajinski odbor povedal: pokažite poprej svoje člane, da bomo vedeli s kom se naj zedinimo, potem bomo govorili dalje, drugače pa ne. Kajti na število prodanih znamk mi nikakor ne gremo, ker vemo predobro iz izkušenj, kako se je to delalo, dokler so se sukali okoli stranke razni Kristani in drugi. Pri stavku: »Tudi o progresivnem

Milenin:

Čudna matematika.

Moja integralna kobila je bila vse žive dni diferencialno nadušljiva in če sem sploh kdaj v življenju trepetal, je bilo to gotovo zastran sinusa, ki ga nisem mogel spraviti v nobeno zakonsko zvezo s cosinusom. Potencirati veččlensko število je pomenilo zame sestavljati bilanco ljudskega štetja v španski vasi in kadar se spominim, da sem moral vleči kvadratni koren iz desetičnega ulomka in sem pri tem poslu zaman iskal logičnega stika z domačim korenjem, me še danes oblije kurji pot. Kdor pozna vsaj po imenu višjo matematiko, me bo razumel in odobraval sedanjo krizo geometrično nadušljive kobile. Gre za nov način vseh štirih matematičnih opravil, namreč seštevanja, odštevanja, množenja in deljenja in moram takoj ugotoviti, da so v tem pogledu različne države različno podkovane. Enotne matematične fronte ni in je tudi ne bo, dokler Arhimedov duh ne bo sklical tozadavnega svetovnega kongresa in ustanovil prve logaritmične internacionale. Sploh pa je že skrajni čas, da pride tudi to vprašanje v pretres, kajti smo v zadnji dobi preresetali že vse in so ostale samo še prazne pleve. Ne glede na po-

manjkanje strokovnega razumevanja aritmetičnega gibanja si vendar usojam domnevati, da sem kompetenten povedati vsem prizadejim krogom bridko resnico in obraz. Kdor ni po poklicu mesar, naj bi nikar ne hodil na klavnico, kajti je ubogi govedi samo v nadlego in trpinčenje. Pa se je že preveč udomail običaj, da sujemo svoj nos povsod, kjer ga ni treba in zato ni čudno, če je že podoben slonovemu hobotu. Narava je taka, da podpira samo tisti del telesa, ki največ dela in se je pri nas ta zakon uveljavil jako izdatno v pogledu jezika in nosa. Nasprotno pa so se možgani po istem paragrafu prirodnega zakonika dokaj skrčili in nameravajo v doglednem času sploh izginiti. O matematiki pa sem hotel povedati nekako takole in tole:

Delo je delo in mezdno gibanje je tudi gibanje. Naša deca to dobro razume. Kadar se paglavci šalijo, vtakne eden drugemu prste v lase in pravi: biba leze, biba leze, skok. In je res tako tudi zastran mezda, ampak skoka ni in zato biba sama leze dokler se ne bo prekucnila nazaj. Poznam plešastega železničarja. Dobra znanca sva in rad ga imam zlasti zato, ker sva znana. In še mi je všeč na njem uniforma, kajti je jako lepa slika državotvorne ideje in narodnega edinstva. Avstrijske zvezde, ruska čelada, reparacijski čevlji,

srbska kokarda, francosko blago in nemška postava, vse to govori in priča, da je mož pravcata jugoslovanska koderifeja. Tudi njegov glas je vreden, da ga omenim. Kadar se razkorači po tozadavnih predpisih na peronu, odpre široko usta, potegne vase dobro porcijo dima in vzklikne — vstopiti proti Zidanem mostu, Mariboru, Dunaju ali proti Novemu mestu, Karlovcu, Zaprrešču ali izstopiti proti Figovcu, Šestaku, Mačku svetovnoznanemu, tedaj bi ga človek najraje objel in pritisnil na srce. Tako je srčkan, da nikoli tega. Tudi njegov notranjepolitični položaj mi je znan. Ima pohlevno, bogaboječo ženo in pet skromnih otrok. Služi na glavnem kolodvoru, tako mi je pravil sam, okroglo petnajst let in dobiva po vseh odbitkih in pribitkih 600 dinarjev mesečne plače. Sedem železcev in šest stotakov. Delite, če ste matematično točno naobraženi in spoznali boste, da lahko prebavi vsak želedec v tridesetih dneh 0,871428 imaginarnih št. štiristokronskega bankovca ali, da si kdo ne bo preveč belil glavo, vsak 87 dinarjev. Če jih docela prebavi, jih ne more obleči, če jih obleče, jih ne more obuti in prebaviti in če jih sploh naloži v hranilnico, je lahko povsem zadovoljen in si bo na stara leta nakopičil bogastvo za stanu primeren pogreb. Drugače pa moj prijatelj živi in tudi družina živi,

kajti če bi ne živela, bi bila že mrtva. Živeti pa mora jako dobro, ker ima vse pritikline obstanka. Eno sobano, eno posteljo z majhnim pritličjem za otroka, eno mizo, štiri stole, eno omaro, en umivalnik, tri žlice (družina je vedno v presledkih), dve skledi, dva para čevljev za odrasla (mož in žena jih nosita po vrsti) in dva para za otroke (so jih po potrebi izposojujejo), eno zrcalo (!), en križ v kotu in dve podobni umirajočega grešnika, ki ga hudič vleče za pete v pekel. To je ves njegov inventar in sem ga spisal zato, ker govorim z matematično točnostjo in z geometričnega stališča. Vse te pritikline in 87 dinarjev v želođu si je treba zapomniti, kajti bo moja logična nit vodila še enkrat k njim.

Te dni sem pa videl mezdno tablico naših pozlačenih korenjakov iz Marsovega potomstva. Prvi je seveda vojvoda in stoji za njegovim dostojanstvom zapisano, da ima poleg doklad in prispevkov 90 tisoč dinarjev letne plače. V skromni previdnosti prištejemo tej vsoti še toliko in dobimo 180 tisoč letno, ali 15 tisoč dinarjev mesečno. In ko smo to tako ugotovili, lahko mirne duše nadaljujemo s pretresom višje matematike v sporazumu z logiko. Prenešeno na našega plešastega železničarja, bi moral imeti vojskovodja te-le domače pritikline: 172

davku na kongresu najbrže ne bo spora, ste bili jako nepreviđni, ker ste nam direktno pokazali s tem, da ne stoji za tem mariborski proletariat, temveč razni magnati, kateri bi nam radi zopet gospodovali. Mi vam povemo kar odkrito, da od te točke kakor tudi od točke javnosti za nobeno ceno ne odstopimo. Predobro vemo, da bi stranka drugače stala, če bi imela ob svojem porodu to, kar ima danes. Ne bilo bi raznih afer, katere so socializmu toliko škodovale.

Posebno mi trboveljski socialisti, ki smo na Slovenskem v socialističnem gibanju že precej stari, bi lahko napisali cele romane o tem. V času razkola, pri katerem so precej pomagali razni doktorji iz Ljubljane in drugi, bodisi direktno ali indirektno, smo bili mi nešteto krat življensko ogroženi, ker smo branili in zagovarjali tajnost, katere je bila takrat v stranki. Tega mi ne bomo pozabili nikoli. Sploh pa, če bi se gospodje okrog zelene mize le malo pogledali v študije socializma, bi morali vedeti to, kar ve vsak organiziran deavec, da socializem brez javnosti sploh ni socializem.

III. V resolucijah se tudi sklicujete na glavni odbor, da naj on napravi red. Povemo vam tudi to: dokler bodo posamezni člani glavnega odbora korumpirani na tak način delavski pokret in socializem in soc. stranko sploh kakor na primer Bračinac (slučaj Subotica) in dokler bo glavni odbor kršil sam svoje sklepe in rušil red in disciplino stranke (slučaj odstavljani poslanci in soglasno storjeni in neizvršeni sklepi celjske konference, vršče se dne 28.—29. junija 1922.) toliko časa ga ne moremo upoštevati, kajti pri nerednosti in nepoštenosti vsaka pokornost preneha, če hočemo biti dosledni nauku socializma. Star pregovor pravi: »Pometaj preje pred svojim pragom, potem pojdi pred druge pometati«. Upamo zatrdno, da te besede in misli niso samo naše, temveč vsega razredno organiziranega socialističnega proletariata Slovenije in bi opomnili sodruge, kateri so se pustili omrežiti od raznih intrigantov, naj te naše misli in besede natanko preberejo in naj se odkrito vprašajo, ali je to prav ali ni prav, ali je to socialistično ali ne. Nam je za sodruge, kateri imajo proletarsko preteklost za seboj, odkrito žal, da bi jih pravi socializem zgubil, ker smo jih cenili kot zveste borce za socialistično idejo. Povemo jim pa, da na poti za hrbtnosti in tajnosti ne poidemo znjimi, čeravno smo jih cenili tako visoko.

IV. Gospodom okrog zelene mize pa povemo še enkrat: roke proč od socializma, ker Vi po tem delu, katerega že ves čas izvršujete, ne spadate več med socialiste! Delavstvo je s težkim trudom upostavilo in branilo svoje organizacije in bo tudi samo v njih odločevalo, ne pa razni advokati, konsumarji in krakenkaslarji, ki žive udobno na račun delavstva. Vsak inteligent, kateri javno in odkrito nastopa, nam je dobrodošel. Intrigantov smo pa

bogaboječih žen, 860 neboljenih otrok, 172 soban, toliko postelj, še toliko miz, 688 stolov, 172 omar, toliko umivalnikov, 516 žlic, 344 skled, 344 parov čevljev za odrasle, toliko za otroke, 172 zrcal, toliko križev v kotu in 344 podob umirajočega grešnika, ki ga hudič vleče za pete v pekel. In vrhu vsega tega nakopičenega bogastva bi moral nositi še 172 trebuhov in vseh drugih telesnih pritisklin, kajti bi moralo biti na njegovem mestu 172 popolnih vojvod. Živimo v demokratičnem veku in socialna pravičnost je naše prvo geslo ter zato ne more biti dvoma, da država skrbi za vse državljane enako. Minister za šume in rude je mož na svojem mestu in je izračunal, da moj znanec na glavnem kolodvoru potrebuje zase, za ženo in otroke točno 600 dinarjev mesečno. Ne bi bil tako radodaren, da ni pravočasno preštel in pregledal njegovega zaroda. Vsem po zaslugah in vsakemu svoje. In tudi število žen in otrok mora igrati veliko vlogo, sicer je socialna politika mrtvo rojeno otroče. Kdor ima eno ženo in pet otrok, naj dobiva 600 dinarjev, kdor pa ima 172 žen in 860 otrok in je sam zapopaden v 172 oseh, je treba vso to vojsko pomnožiti z 87 dinarji in sestaviti tozadevno mezdno tablico ter jo prišteti k državnemu proračunu in odšteti od ljudske pameti. In sem tako razmotrival ter sklepal in računal, pa sem se prijel za glavo in zaključil, da je to čudna matematika.

imeli že preveč in jih ne potrebujemo več. In če bi se vam vseeno posrečilo vaš puč, potem denarija ali pa raznih agentov, katere porablja v svoje politične spekulacije, čeravno žive od delavskih žuljev, vam povemo še danes, da mi kot taki, čeravno smo še mladi, a precej stari v borbi za socializem, ne poidemo v takšno stranko, kakor jo nameravate vi upostaviti, ker ta bi ne bila socialistična. Za parado ali pa za dosedaj poslaniškega mandata je pa ne potrebujemo. Dosti smo zaupniki in člani pretrpeli, ravno zaradi vas, predno smo postavili stranko in nje organizacije vsaj tako daleč, kakor so danes.

Naše geslo je: Naprej s poštenostjo in javno — in ne nazaj v korupcijo in tajnost! Zato vam pošiljamo javno zadnji resni opomin: Pazite, kaj delate, da si prstov ne opečete!

Odbor. kraj. pol. org. SSJ v Trbovljah.

Tedenski pregled.

Ponedeljek 25. jun.: Uradniški zakon dopolnjujejo. — Notranji minister daje podrejenim organom ukaz strogo nastopati zlasti proti radičevstvu z zakonom o zaščiti države. Shode mu je treba preprečiti. Korošec protestira, iz parlamenta pa se še ni odstranil.

Torek 26. jun.: Začetek dvanaestinske debate.

Sreda 27. jun.: Na Pašiča je izvršil neki Rajč atentat, ki se ni posrečil. Atentator izjavlja, da je njegovo dejanje osebno dejanje, vladni krogi pa tlačijo radičevstvo vmes. — Isti dan so izvršili atentat na podpredsednika laške zbornice, demokrata Pietravalleja.

Četrtek 28. jun.: Papež je pisal zaveznikom miho, pa zelo zlagano pismo, naj reparacije uredi v smislu »krščanstva«. Poincaré ga je zato ostro napadel.

Sobota 30. jun.: Prvi dan vsedelavskega zleta v Mariboru. — Dvanaestine so sprejeli. — Belgijska kriza je s tem rešena, da ostane na vladi prejšnje Theunisovo ministrstvo.

Nedelja 1. jul.: Drugi dan vsedelavskega zleta. 15.000 — 20.000 udeležencev.

Ponedeljek 2. jul.: Nemci razstreljujejo železniške mostove čez Ren. V Mainzu so jih Francozi 8 na smrt obsodili. — Pietravalle umrl. — Poruhrje so radi težkih izgredov v Duisburgu popolnoma zaprli od ostale Nemčije.

Torek 3. jul.: V parlamentu velika debata o 7. točki uradniškega zakona, ki uradnikom prepoveduje imeti lastno prepričanje. — Hrvatsko narodno poslaništvo odobri v neki resoluciji taktiko javnosti proti Beogradu. Torej se napotburžoazija začena uvidevati, kako se da voditi le uspešen boj. Pri nas pa so celo neki »štiridesetletni socialisti« za laž in diplomacijo! — Zveza narodov je začela sejati.

Sreda 4. jul.: Uradniški zakon v zak. odboru sprejet, celo tista 7. točka. — Bolgarska vlada izpušča zaprite Stambolijskijeve ministre. — Laški klerikalci so podpisali dogovor s — fašisti, seveda »v duhu krščanstva«.

Četrtek 5. jul.: Konkordat z Vatikanom sklenjen. — Mussolini izjavlja, da namerava Italija anektirati Reko in dati zato Jugoslaviji neke majhne koncesije. — Morilca bivšega češkoslovaškega finančnega ministra Rašina so obsodili na osemletno ječo.

Petek 6. jul.: Komunistične »zarote« odkrivajo na Bolgarskem. Aretirali so dali celo Stambolijskijevo ženo. — Tržaški fašisti so porušili delavski dom. — V Budimpešti so odkrili komunistično družbo, ki je hotela z atentati odstraniti vodilne socialiste. Boljševiki imajo za socialiste bajonet in vrvi, za buržoazijo pa sladkorčke, to tako vemo.

Sobota 7. jul.: Pašič izjavlja, da bo kar osebno izvršil rekonstrukcijo vlade. — Bolgarski komitaši so napadli naše vojaštvo ob meji.

Politične vesti.

Goljufiva politika dr. Korošca in SLS.

Dr. Korošec je otvoril nedejski sestanek zaupnikov SLS ob 9. dop. in je začel poročati o zunanji politiki. V samih lepih frazah, ki pa se zde poštenemu človeku nagnusne, je kritiziral postopanje vlade v zunanji politiki in previdno netil še hujše sovražstvo do sodržavljancev na jugu. Kot duhovnik ima že tisto visoko spoštovanje do demagogije, da se je poslužuje v vsakem govoru.

V poročilu o notranji politiki pa je dr. Korošec začel čisto pobalinsko farsati poslušalce. Pakt z Radičem je razlagal tako, da se je zvezal s HRSS radi tega, ker je Hrvatska pučka stranka propadla. Preje so bili naši klerikalci v tesnih stikih s HPS, sedaj pa so se zvezali s HRSS, ker jim pač ni mogoče iti v Beograd mimo Zagreba. Čeprav program SLS ne soglaša v marsičem s HRSS, se je vendar Korošec zvezal z njo. Da pa bi ljudstvo oslepilo, ker ni z njegovo avtonomijo nič, mu je začel demagogično osvetljevati kulturno stopnjo Slovencev, češ, da je boljša in višje stopnja itd., kakor Hrvatov.

Dr. Korošec dobro pozna egoizem in slavoohlepie slovenskega ljudstva, saj je čisto njegov sin, namesto pa, da bi kot ponižen služabnik sv. cerkve to napako pri ljudstvu skušal omejevati, jo le še širi, to pa samo radi tega, ker si hoče s povzdigovanjem ljudske moči skriti svoj hrbet, da bo lažje še dalje goljufal.

Ljudje pa drve za njim kakor slepci za vodnikom, ki jih hote tira v propast. * **Pašič je zdrav.** Udeležil se je Žetkovke seje narodne skupščine. Na tej seji je dobil poslanec Reisner od vojnega ministra Pašica odgovor na interpelacijo o vojaških skladiščih, ki so v ljubljanski okolici. Nato so se izvršile volitve v razne odbore. V sedanjih odborih z najrazličnejšim delokrogom je zastopanih 357 poslancev, od katerih imajo v vsakem odboru radikalci 12 poslancev, demokrati po 4, zemljoradniki po 1, klerikalci in muslimani po 2. Seja je trajala nato še dalje časa.

* **Iz proračunskih dvanaestinskega** dobil vojni minister na razpolago kredite za dobavo vojnega materiala. Velik del vojaške opreme bo naročil iz Nemčije na račun vojne odškodnine. Gospodarske potrebe države za vojaštvo pa bo naročal doma po licitacijah. Namesto, da bi zidali šole in stanovanje za proletariat.

* **Državni poslanec — velezdajalec.** [Preiskovalni sodnik v Pančevu je zahteval od predsednika narodne skupščine, da mu izroči poslanca Dušana Božovića, češ, da je govoril za časa volilne agitacije pred Romuni v Pančevu v protidržavnem smislu. Tako poroča beograjsko »Vreme«. Dvomino o tem, ker imajo poslanci priliko domače prebivalstvo vleči za nos v svrhu dosege korita. Pa tudi slučaj Božovića je za nasprotno stranko lepa vlada.

* **V Karlovih varih v Češkoslovaški republiki** se bodo sešli v kratkem glavni voditelji klerikalcev iz raznih držav. Italijani bodo poslali najbrže glavnega tajnika »dona Sturza, Čehi Šrameka, Jugoslavijska pa dr. Korošca. Zastopani bodo tudi Poljaki, Nemški klerikalni centrum in katoliška stranka iz Avstrije. Baje bo sestanek čisto nedolžnega značaja.

* **Bolgarski ministrski predsednik Cankov** je imel govor, v katerem je izjavil: Prejšnja vlada je bila režim nasilja in zasledovanja inteligence; sedanje vlade pa bo prva naloga vpostavitvi pravice ljudstva, ki jih je prejšnja vlada teptala. Imamo le en program in ta je mir, kar se tiče odnosov s sosedi, je že skrajni čas, da spoznajo, da se Bolgarsko ne sme izključiti od morja, ker je to v interesu miru na Balkanu. — Iz Bolgarske Organizacija makedonstvujuščih je imela v ponedeljek tajno sejo pod predsedstvom Todora Aleksandrova. Prisoten je bil tudi vojvoda Brlo. Sklenili so, da bodo vdrl v Grčijo, Rumunijo in tudi v Jugoslavijo. Upajo, da bo za nje tudi kaj ostalo od bogatih žetev.

* **Novi bolgarski poslanik v Beogradu** je bivši načelnik v bolgarskem ministrstvu Vosarelski.

* **V Poruhrju** se atentati množe dan za dnem. Število atentatov je dosedaj že prekoračilo 125. Dva bivša vojaka iz fronte sta napadla nemškega odpravnika poslov, češ, da je zasmejal manifestante, ki so manifestirali prejšnjo nedeljo proti železniškemu atentatu v Duisburgu. — Francozi so v torek zasedli Sprendlingen, Buchschiag in Kolodvor Aller-Heiligen.

* **Anglija** izjavlja, da bo nastopala samostojno, če Francija ne bo takoj odgovorila na njihovo vprašalno polo. Vzroke za to navaja: obupni položaj Nemčije in potreba takojšnje akcije, naziranje angleške vlade, da pomeni nemška nota od 7. t. m. dalje pošteno ponudbo in je treba nanjo nemudoma odgovoriti in jo vzeti kot

temelj nadaljnjemu pogajanju. Angleška vlada bo najbrže sklicala konferenco zastopnikov Velike Britanije, Nemčije, Združenih držav Sey. Amerike, Italije, nevtralnih držav in onih držav, ki soglašajo in bodo tudi pomagale temu, da se doseže sporazum z Nemčijo o odškodnini in o vprašanjih, ki so z Nemčijo v zvezi.

* **Angleški ministrski predsednik Baldwin** in lord Curzon bosta podala v četrtek 12. t. m. izjavi, kjer bosta natančno obrazložila naziranje angleške vlade o reparacijskem problemu, naglašala prijateljska čustva Anglije do zaveznikov in opozarjala, da ne bo Vel. Britanija storila ničesar v oviro sporazuma med Anglijo in Francijo v reparacijskem vprašanju.

NAŠE DELAVSTVO.

Naše delavstvo ima napako, ki jo v buržoaznem smatramo celo za čednost in ta je: dobrodušnost. Če bi te napake ali čednosti ne imelo, ne bi se moglo zgoditi, da ga vjamejo demagogi z eno samo kretnjo na lim: z istotako dobrodušnostjo, z velikim delom, ki so ga baje že izvršili za socializem in z veliko lažjo o pravem delu, ki ga ta trenutek izvršujejo. Iz same dobrodušnosti ploska naše delavstvo — hvala bogu, da ne vse! — vsakomer, ki mu z dobrodušno demagogijo govori o zedinjenju, boji se pa tistega, ki mu o zedinjenju govori resne besede. Če bi bilo to delavstvo malce bolj resno, bolj strogo bi z bičem pognalo dobrodušne demagoge iz svojega templja, o zedinjenju pa bi povedalo enkrat za vselej: Nočemo takega zedinjenja, ki ga propagirajo bogovi. Nočemo zedinjenja, ki gre proti načelu javnosti in organizacijskega reda! Zavedamo se, da tiči za vsako ofenzivo z zedinjem, ki jo pričujejo pregnani bogovi, le umazani kšefti! Kšeft z Blasnikovo tiskarno je otvoril prvo ofenzivo z zedinjenjem proti naši stranki, kšeft z Golouhovim mandatom je otvoril drugo, sedaj dela Koren ofenzivo z zedinjenjem, ker stoji za njim kšeft »Socialistične« tiskovne zadruga in Ljudske tiskarne! Vseeno je, če se je Koren temu kšeftu prodal ali če je postal po svoji dobrodušnosti le zrtev višjih kšeftarskih interesov — kšeft je vseeno začel ofenzivo, ki ji je on orodje. — Tako bi reklo vse naše delavstvo, če bi poznalo bič za demagoge, še to bi dodalo: Kramarji, pustite našo stranko na miru in izvršujte svojo trgovino, proč od nje! Je vse zastoj, če upate, da vam bo še kedaj kaka zedinjena stranka napolnjevala korita! Ko bo stranka zedinjena, vas ne bo v nji. — Ker je pa naše delavstvo še mnogokje dobrodušno, pa ne reče še nič, pusti delati intrigante, kar hočejo, si pusti razbijati organizacijo in hodi celo na tajne sestanke, ki jih intriganti sklicujejo, da v odsotnosti odgovornih oseb blatijo te osebe in forsirajo iz dobrodušnega delavstva glasovanje za resolucije, ki so naperjene direktno proti strankini enotnosti in proti pravilniku!

Razno.

Vse sodruge prosimo, da se potrudijo in nam čimprej naznani natančne naslove sledečih sodrugov naročnikov »Napreja« in »Ljudskega glasu«: Ludovik Krajnc, Pongrac, Verčkovnik, Martin Krajnc in Tone Pilko iz Benjamin Ipavčeve ulice; Josip Dobovičnik iz Gaberja. Istotako naj naznani natančen naslov trafike Florič iz Gaberja. Store naj to pismeno po pošti ali osebno pri upravi »Napreja«, Strossmajerjeva ulica 1/I, dvorišče.

Uprava.

»Glas Svobode« si v svoji 12. številki ne more kaj, da bi še eno ne rekel o »Napreju«. Spodtaknil se je ob slavnostni številki za vsedelavski zlet; pa ne ob vsebini, ker te se »Glas Svobode« boji, spodtaknil se je ob »skoro 4 straneh inseratov«. Pravi, da ima »Napreje« polno takih inseratov, ki so koristni proletarkam. Komunistični rog trobi kar tjavendan, celo ob lepoto proletark se uje, da, ker ima sam najbrže same črne »tudi« proletarke v svojih vrstah. Tudi njemu si zaželi včasih srce, da bi dobil takšne pomade, s katerimi bi kolikortoliko le pomadiral svoje umazane duševne revčke, da bi imeli pri zapeljevanju ljudstva več sreče, ker bi ne smrdeli, a, pardon, dišali po gnojnicah iz klerikalnih farovžev. Toda »Glas Svobode« se mo-

ra zadovoljiti pač samo z željami, ker propagira tudi vedno same želje. Če bi »Napreja« tudi priporočal samo tako pomado in pa streljal kozle na račune bralcev, bi ga »Glas Svobode« priporočal vedno, ne samo v »posebnih slučajih«. Ker pa bi v teh slučajih bili »Naprejevi« bralci tudi oblikani z gnojnico, zato dela »Napreja« vedno proti temu, da ga »Glas Svobode« ne bi priporočal.

Nesreča na Dravi. V ponedeljek so se vračali pozno zvečer štirje duhovniki v Brezno. Prihraniti so si hoteli pot do mostu preko Drave ter so priključili tamkajšnjega brodarja, naj jih prepelje. Ker je bil pa čoln samo za tri osebe, se je stara vrh, ki je bila pripeta na žico na sredini Drave utrgala in čoln je z bliskovito naglico odnesla voda. Čoln je treščil nedaleč od broda v neko sklalo, se prevrnil in vseh pet je padlo v vodo. Brodar, dober plavač, je priplaval na suho, vsi štirje duhovniki so utonili.

V nedeljski stevilki je poročilo o konferenci DTE ob priliki vsedelavskega zleta v Mariboru. Ta konferenca je silno važna, zlasti za one, ki hočejo sodelovati pri razširjanju našega telovadnega gibanja. Zato priporočamo vsem, da si poročilo preberejo. Imamo na razpolago še par izvodov po 1 Din. Tudi poročilo o vsedelavskem zletu v zadnjem »Lj. gl.« imamo po isti ceni še par izvodov. — Priporočilo o konferenci opozarjamo na sledeče tiskovne napake: 2. stran, 3. stolp, 22. vrsta: ustanoviti nam. »ustaviti«; ista stran, 4. stolp, 51. vrsta: podpirati nam. »pripustiti«; 3. stran, 1. stolp, 39. vrsta: proučevanje nam. »poučevanje«, še par majhnih napak je, ki jih je pa lahko spoznati.

Finančna delegacija objavlja uradno: Finančno ministrstvo, generalna direkcija državnih dolgov v Beogradu, je z razpisom D. br. 11.309 z dne 21. junija 1923 sporočila, da v verzijah, izdanih strankam za odvedene obveznice predvojnih državnih posojil, ne velja stavek, glaseč se »ne primajuci ovim nikakvu obavezu odnosno isplate ovih obveznic«. Ta stavek je pač veljal za obveznice vojnih, ne velja pa za obveznice predvojnih avstrijskih posojil.

»Il Lavoratore« tržaški delavski list je od tamošnje prefektore za nedoločen čas prepovedan.

Neki naročnik iz Petrovč se nam pritožuje, da lista ne dobi redno. List mu redno pošiljamo. Zvedeli smo pa, da ga tamošnji poštar ne oddaja naravnost v hišo, kjer naš naročnik stanuje, temveč po navadi nekemu otroku, da ga on tje ponese. Otrok ali ga ne oddaja na pravo mesto, ali bog vedi kako; list se na vsak način izgubi. V takih slučajih so tudi naročniki dolžni napraviti red.

Od naših vrlih gospodinj je odvisno, da se pri nas uporablja domači izdelek, kakor so »Pekatefe«. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Sodrug, ker vam »revolucija« v ozadju čakajočih debelih in v odebeljenje namenjenih trebuhov drugače ne more razbiti sijajno odpornost vaših organizacij, jo hočejo razbiti z uničenjem njenega tiska. Koren daje resolucije na glasovanje, ki so naperjene proti vsem tistim, ki bi hoteli javno v tisku oznanjevati, kakšna podlost se skriva za vsemi neiskrenimi frazami o zedinjenju. Koren naravnost zahteva, naj se javnost v naši stranki ukine. Ker Koren dobro ve, da mu to ne pojde tako lahko, zato pa agitira njegov kompanjon Čebular (glej nedeljski zaupniški sestanek v Celju) direktno za odpovedovanje lista. Njegove besede so te: Kdor noče brati ta umazani list, naj se naroči na kakoga drugega, ki dela za zedinjenje! — Sodrug, pomnite, da ne bere Napreja samo tisti, ki se boji v njem gledati svojo pravo podobo. Ni umazan, kdor piše o umazancih in umazanosti, ni proti zedinjenju, kdor hoče poštenega zedinjenja ali pa nič, na noben način pa ne več take stranke, v kateri bi delavstvo nosilo svoje žulje raznim krštanovskim karakterjem na trg. Sodrug, na agitacijo proti javnosti in proti Napreju, odgovorite še z večjim delom za njegovo razširjenje in z zbiranjem za tiskovni sklad!

Valute. V Curihi velja 100 dinarjev 610 švic. frankov; 1 dolar velja 9350 dinarja; 1 lira 398 dinarjev; 100 avstr. kron 13¼ pare.

Iz stranke.

s Sodrug iz brežiškega okrožja! V nedeljo 15. t. m. se bo vršila ob pol 10. uri dop. v gostilni gosp. Grobuško v Brežicah okrožna konferenca za brežiški okraj. Vabimo vse zaupnike vseh organizacij in tudi od tam, kjer organizacij ni, pa z nami simpatizirajo, naj se te konference udeležijo. Dnevni red je silno važen, udeležba dolžnost. Organizacije glejte, da boste vse zastopane. — Predsednik okrožn. odbora SSJ v brežiškem okrožju.

s Velenje. V nedeljo, dne 15. julija se bo vršil v Velenju pri »Raku« ob 10. dopoldne shod SSJ in KDZ. Sodrug in sodružice, pridite polnoštevilno. Le z odkrito besedo lahko odstranite dvome, ki vam jih vsiljujejo naši nasprotniki.

s Skupni dom SSJ in KDZ je od svojih dosedaj prejetih prispevkov posodil stranki zopet Din 133[—], zadnji izkaz Din 1304, skupaj Din 1437[—].

Za maj je obračunala še sledeča organizacija: 19 Brežice ob Savi 14; zadnji izkaz 991 članov, zdaj skupaj 1005 članov.

Za junij je obračunala še sledeča organizacija: 7. Velenje 39; zadnji izkaz 281 članov, zdaj skupaj 320 članov.

Tiskovni sklad. Prejeli smo od 1. I. do 4. VII. Din 11.531[—], D. v Mariboru Din 8[—]; Anton Goršek, Celje Din 3[—]; Štefan Lah, Celje Din 2[—], do 11. VII. 1923 Din 11.544[—].

Iz strok. gibanja.

VABILO.

Na temelju sklepa Okrožne strokovne komisije v Celju z dne 6. julija tl. sklicuje podpisano tajništvo redno letno okrožno strokovno konferenco, ki se bo vršila v nedeljo 22. julija ob 8. zjutraj v prostorih gostilne pri Janžeku (Za kresijo) v Celju s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo tajništva; 2. poročilo kontrole; 3. poročilo delegatov; 4. akcija in taktika; 5. socialna politika; 6. saniranje okrož. strokovne komisije v Celju; 7. Slučajnosti.

Podružnice vseh razrednih strokovnih organizacij, nahajajoče se v celjskem okrožju, pošljejo do 50 članov po enega in za vsakih nadaljnjih 50 članov tudi po enega delegata. Volitev delegatov se mora vršiti na sklicanih shodih. Delegati se morajo okrožnemu strokovnemu tajništvu javiti najpozneje do 20. julija pismeno. Povabljeni so tudi zastopniki osrednjih društev in drugih na razrednem stališču stoječih organizacij.

Tajništvo Okrožne strokovne komisije v Celju.

g V steklarski industriji v Krkonosih je izbruhnila stavka, ker so podjetniki ponovno zahtevali znižanje mezd za 15 %.

SOCIALIZEM IN ŽENA.

Socializem osvoboduje ženo, kapitalizem jo je pa potepal.

Na milijone proletarskih žena je vrgel kapitalizem v tovarne, da izdelujejo in pridelujejo, in šele tu v soparnih delavnicah so si žene popolnoma predstavile veliki pomen svoje osvoboditve in socialne naloge materinske skrbi in materinske vzgoje. In prav tako hitro je med ženami rastla nezadovoljnost, kakor se je hitro množilo število žen v tovarnah. Na milijone žena je bilo in je še vedno prisiljeno ubijati materinski čut, dajati se kapitalizmu izkoriščati ter grešiti nad telesno konstitucijo svojih potomcev, katere nosijo pod svojim srcem.

Osvoboditev žene je postala naloga socializma. Žensko vprašanje je postalo del socialnega vprašanja. Dvajset milijonov proletarskih žena ima veleobrt v svojih deavnih, kjer bijejo boj za obstanek. Socializem zahteva najenergije in najradikalneje, da se dá ženi svoboda in enakopravnost — to pa zahteva s tem, da noče, da bi žena bila sužnja v tovarni in mezdná delavka, temveč s lastnica in soudeleženka skupnega lastništva. Zahteva meščanskih reformatorjev so majhne napram socialistični zahtevi, ker stoji vsak meščanski reformator na ohranitvi privatne lastnine in s tem sankcionira mezdnó izkoriščanje tako žena kakor mož. Koristi, katere more katerokoli meščansko gibanje prinesiti ženam, se dotikajo le majhnega števila žena; velike množice trpečih delavk pa se prav nič ne dotiče nobeno meščansko gibanje. Kdor logično in brez predsod-

kov razmišlja, pride na to, da more biti socialno vprašanje žena rešeno le potom socialne demokracije.

Iz ženskega meščanskega gibanja, ki hoče žene proti možem nahuškati in jih organizirati kot poseben razred, ni socializem ničesar sprejel. Socializem je postavil moža in ženo v svojem gibanju na enako-stališče. Može in žene izvršujejo v socialističnem gibanju funkcije zaupnikov, može in žene so delegati, može in žene so enako delavni v političnem in strokovnem gibanju. Skupni cilj socialdemokratskih žena in mož je osvoboditev iz meznega dela. Kolektivizem pa mora ostati žareča in vodilna zvezda vsemu gibanju.

V rodbini meščana zasluži mož, žena pa z moževim zaslužkom gospodari. Vsled tega je mož gospodar in vladar cele domačije, v meščanski rodbini vlada absolutizem. V proletarski rodbini zaslužio otroci, žena in mož, vsi delajo skupaj denar — v njihovi družini vlada skupnost, tendenca k enakopravnosti in priznanju pravic tako žen kakor otrok. Delavec čuti v rodbini, da ima povsem drugo stališče kot meščanski oče. Delavec ni vladar, ampak sodelavec — ni absolutist, temveč tovariš.

Enakopravnost žene in moža zahteva, da dobita oba spola enakopravno vzgojo in skupno vzgojevanje. Od onega trenutka, odkar je žena stopila na polje bojev za svojo eksistenco, odkar je bila iz rodbine iztrgana in potisnjena na polje izdelovanja, od tega trenutka je potreba, da mora biti duševno enako oborožena kakor mož, če noče biti premagana. Vsi izgovori in ugovori morajo utihniti, pa če se tudi naslanjajo na npravnost, na manjši talent ali na karkoli. Vsi ti izgovori so filistrski! Mož in žena sta že določena za to, da v življenju skupaj živita, zato se morata tudi od najmlajše mladosti skupaj vzgajati, in enakost življenja ju mora naučiti enako živeti, učiti in delovati. Socializem smatra žene za važne socialne činitelje, za sodelavce, katerih usoda je enako težko delo in katerih cilj je zato popolnoma isti, namreč iztrgati se iz zadušljivih in za ljudi nedostojnih razmer in doseči s skupnim bojem višje socialno stališče.

Kapitalizem in delo po tovarnah sta pripravila ženo ob zdravje, ob lepoto, ob naravno baryo na obrazu — vrgla sta jo v bolezen, v bolehanje in onemoglost. Roke delavk so postale pripravno izdelovalno orodje, in telesna deformacija je postala šele pogoj za zmoglost izdelovanja. V tovarni je malo ženskih teles popolnoma dozorelih. Vzrok potlačitve žene je v gospodarski neenakosti. S postankom privatnega lastništva se je porodil problem potlačenih in potlačilcev. Rešitev ženskega vprašanja nastane onega dne, ko bo privatno lastništvo odpravljeno in na njegovo mesto postavljena nova družabna organizacija. Realizem, ki zahteva npravnost žene in moža, ne razreši ženskega vprašanja. S stopajočo npravnostjo dobrih in razumnih mož se sicer otope grobosti in ostrine današnjega življenja, v temelju se pa nič ne izpremeni. Žensko vprašanje ni problem nenaravnega življenja mož, ampak problem gospodarskega izkoriščevanja.

Celje.

c Dramatična šola v Celju. Udruženje gledaliških igralcev SHS, mestni pododbor v Ljubljani, je prevzelo umetniško vodstvo celjskega gledališča. Za vzgojo igralskega naraščaja otvori to udruženje dne 20. tm. dramatično šolo, v kateri bodo predavali poleg različnih članov še gg. arh. profesor Rado Kregar in dr. Leo Trauner. Vse ljubitelje dramske umetnosti, ki se žele izobraziti na tem polju in sodelovati v tukašnjem mestnem gledališču, vabimo, da se vpišejo v to šolo pri društvenem blagajniku g. Hubertu pri trvdki Goričar & Leskovšek. Tečaj je brezplačen, vpisnina znaša 10 Din.

c O Westnovi tatvini kočemo še mi nekaj povedati, ki smo žrtve tiste štrajkbreharske bande. Mi pravimo, da je g. Westen sam kriv, če mu je bilo toliko pokradenege, ker noče poštenih ljudi in to so organizirani zavedneži. Imel je poštene in še jih kaj ima, ampak gospodu Juratu je vseeno, samo da njegova obvelja. Ko ga je n. pr. s. Oset vprašal: »Zakaj me odpustite? Ali sem kaj ukradel? Ali sem bil len?« je g. Jura odgovoril: »Priznam, da si pošten in priden, toda tisti letalci, ki hočejo čez mojo glavo zleteti, pridejo vsi na vrsto!« In tako se je

tudi zgodilo. Pa z vsemi poštenimi zaupniki in pridnimi delavci. Mi zavedni smo proti vsaki tatvini, toda tatvino bi bilo treba videti še kje drugje. Kdor očitno krade delavcem žulnate groše in jim jih omejuje, tega nihče ne vidi. Mi delavci pač, a mi mirno gledamo, ker nimamo moči. Moči pa nimamo, ker nismo organizirani! Organizirajmo se, da ne bodo z nas še jermenov rezali! Ko bomo organizirani, bo tudi g. Jura spoznal, da je poštenje zlato in to samo v organizaciji. Vsi v organizacijo! — Zavedni sodrug.

TRIDESETLETNICA JESENIŠKE POŽARNE BRAMBE IN KLERIKALNI INTRIGANTI.

Jeseniška požarna bramba je obhajala v nedeljo 1. julija tridesetletnico svojega obstoja. Za to prireditev se je jeseniška požarna bramba dogovorila z godbo kovinarjev z Jesenic. Z ozirom na mariborski vsedelavski zlet je godba kovinarjev priporočala, da naj bi vendar godba katoliškega društva prevzela spored proslave, ker je kov. godba imela sodelužno vabilo iz Maribora. Ker pa je početkoma klerikalna godba odklanjala sodelovanje in nesigurno odklonila, je godba kovinarjev s težko odločitvijo radi mariborskega vsedelavskega zleta vendar prevzela spored proslave, končno se je pa pozneje enkrat odločila tudi klerikalna godba, da bo sodelovala. V soboto zvečer se je proslava pričela z bakljado in obhodom, igrala je kov. godba sama, istotako je kov. godba igrala sama za budnico v nedeljo ob 4. zjutraj. Pri sprejemanju gostov pred jeseniškim kolodvorom dopoldne sta še obe godbi, kovinarska in klerikalna zaigrali neko skladbo skupaj na kar je odšel celotni sprevod s kov. godbo na čelu k slavnostni službi božji.

Toda hudobni duh nikdar ne miruje, posebno rad ima ljudi, ki so podvrženi napuhu. Med sv. mašo, pri kateri je igrala klerikalna godba, je hudobni duh dosegel svoj namen, kateremu je nasedel g. Poženel, tajno zagrizen klerikalec, tovarniški mojster in načelnik tov. požarne brambe in g. Rus iz Bleda, zvezni načelnik požarnih bramb tuk. pokrajine (katerega politično orodje ne poznamo mi, ki to poročilo podajamo in je mogoče, da je on le nevednosti nasedel). Ta dva sta se dogovorila med sv. mašo, da bo po sv. maši koral obhodu na čelu skozi Jesenice in Savo klerikalna godba. S tem je g. Poženel hotel doseči, da bi cela prireditev dobila klerikalni značaj, pri čemer pa se je pošteno urezal. Po sv. maši je stala kov. godba pripravljena za odhod v osrpedju, kar naenkrat pa pride načelnik jeseniške pož. brambe g. Neuman in zahteva, da se kov. godba umakne na stran in koraka odzadaj, češ, da gospod Rus odreja, da bo klerikalna godba korakala na čelu. Godbeniki kovinarjev pa so takoj razumeli za kaj gre in kdo dela te intrige, umaknili so se in pustili naprej klerikalno godbo, ki ji sicer niso zavidali tega, ampak če so igrali sami na bakljado in budnico in ker so definitivno pogodbeno prevzeli celo proslavo, vendar niso mogli mirno trpeti intrigantstvo nekaterih klerikalnih političnih eksponentov, ki so hoteli zlorabljati proslavo za klerikalno politično manifestacijo in izpostaviti kov. godbo podcenjevanju. Po ugotovitvi te intrige je kov. godba na mestu odklonila vsako nadaljnje sodelovanje pri obhodu kakor pri popolnanskih prireditvah. Obžalovanja vredno je, da je radi tega dogodka trpela jeseniška požarna bramba ogromno škodo, ker je delavstvo, doznavaioč za to intrigo, bojkotiralo prireditev; le nekaj jih je bilo, ki niso razumeli, da so nekateri gospodje celo želeli, da prireditev obišče le boljše ljudstvo, kakor je g. P., ki živi od delavskih žuljev in je že pozabil, kaj je bil, ko je prišel na Jesenice. Delavstvo naj bi bilo le za štafažo hohštaplarskim bogovom, toda kov. godba je dokazala, da kovinarji niso za to vzgojeni. Dobravška in gorjanska požarna bramba je kar odkorakala in mnogi so odšli. Prav je tako, pravimo mi! Člani jeseniške kakor savske požarne brambe pa naj presojajo to in če razsodijo, da se požarne brambe ne smejo izrabljati v politične manifestacije, tedaj naj zahtevajo od svojih dveh načelnikov obračun, predvsem od g. Neumana, da on iztirja škodo, ki jo je na prireditvi utrpela v glavnem jeseniška požarna bramba. Poravnajo naj pa tisti, ki so vse to zintri-

girali, kajti kov. godba ima pravico do iztirjanja na temelju pogodbe, ki so jo pa kršili tisti, ki pozabljajo, da so gasilna društva prostovoljna, ne pa absolutističen militarizem, in ker niso, zato si v bodoče prepovejte, ali še bolje: odstranite take načelnike, zvezne ali društvene, ki hočejo zlorabljati parolo »Naj je dan ali noč — brat bratu na pomoč!« O osebnostih bomo pa še spregovorili, če ne bo komu kaj všeč. Kov. godba pa ima od svoje dobrodružnosti zopet eno izkušnjo več, zato pa naj koraka po poti razredne zavesti in naj v drugič ne hodi delat štafazo klerikalnim manifestacijam pod krinko slavnostnih božjih služb, temveč naj rajši utrjuje razredne borbe vedri in bodri. Kakor je kov. godba še mlada, vendar jo danes glede zmožnosti nihče ne more podcenjevati v primeri s klerikalno godbo, ki obstoja že desetletja; nasprotno moramo ugotoviti, da se je razvila pod vodstvom kapelnika sodr. Modreča v mogočnega glasbenega konkurenta vsem, ki so jo iz zavisti tiščali k tiom in intrigirali, da bi razpadla. Odbor podr. kov. naj vodi vedno točen pregled čez to, da bodo vsi godbeniki organizirani, odboru odseka kov. godbe pa priporočamo, da naj povsod odklanja svoje sodelovanje, kjer ni na čelu programa razredni boj. Dosti je bednih in tužnih, tolažbe, razvedrila in glasbe željnih; tem posvetite svojo glasbeno zmožnost, ki vam bodo tudi hvaležni. Meščanom naj meščani piskajo, kapitalistom pa kapitalisti godejo, pogrebno koračnico pa jim bomo vsi skup zagodili, kadar se otresemo še raznih predsodkov o socializmu! — Ponosni smo lahko jeseniški kovinarji na svojo godbo, ker je naša, od nas postavljena in ker so gočbeniki res vsi so drugi, še bolj pa bomo ponosni, če se bo spoštovalo to, kar smo navedli. Pojli smo to obširnejše poročilo o tem dogodku zato, ker hočejo razni elementi obati kov. godbo, ki je povsem prav ravnanja in kdorkoli trdi drugače in zavija laže ali pa skriva masko intrigantov!

— Gospodarstvo v Franciji. Zbornici so predložili zakonski načrt, v katerem se dovoljuje kredit 280.000 frankov za poset Masaryka v mesecu oktobru.

Dopisi.

Jesenice. V petek 6. julija smo spremili na zadnji poti starega socialističnega veterana sodr. Štefana Trojarja, čevljarskega mojstra na Savi. V svoji visoki starosti mož ni bil več aktiven v sodelovanju, bil pa je vendar med tistimi iz prve dobe socialističnega gibanja pri nas, ki kljub vsem preganjanjem oblasti in katoliško-verskih fanatikov kot mal obrtnik ni podlegel. Radi konfliktov s katoliško duhovščino na Jesenicah je mož prestopil iz kat. vere z družino vred v protestantsko cerkev. (Takratna doba je zahtevala namreč od vsakega, da se je odločil za katerokoli veroizpoved. Tudi škof Bonaventura je igral pri izstopitvega sodr. iz kat. vere svojo vlogo. Bila je nekoč bima in umrlega ni priznaval za božja, ker je bil socialist.) Baš na pogrebni dan se je mudil menda tudi škof Bonaventura na Jesenicah. Opazili smo, ko smo šli v sprejeto mimo župnišča, da so farovski gospodje na dolgo napenjali svoje vratove k oknom in so gotovo videli, kako znamo spoštovati stare borce. Rajnkega je spremljala kovinarska godba z rdečo zastavo na čelu, kar je bilo na Jesenicah prvokrat našega pamtenja in ravno tako je duhovnik spremljal pokojnika. G. pastor pa se najmanj ni upiral častnim znakom, katere je pokojnik spoštoval. Odkrito moramo pritrditi, čeprav socialisti nismo za nobeno versko sekto, da je bil obred g. pastora na pokopališču vse kaj drugega kakor ceremonije kat. duhovnikov v latinščini. Mnogi, ki jim običaj protestantov ni bil znan, so izražale svojo simpatije radi tega, ker je g. pastor namesto tistih ceremonij, ki jih uganja kat. duhovščina, opravil molitev s tem, da je svojem, ki jih je rajni zapustil, ublaževal žalost s tolažilnim govorom ob spominih na rajnkega. Za slovo od pokojnika pri odprti gomili je v imenu spremljajočih sodrugov jedrnat govoril mlad sodrug in povdarjal, da po vzgledu umrlega ostanemo vztrajni vrtarji za nadaljnje negovanje rdečih nageljnov, katere je rajni zasadi na ledini. Njegovim izrekamo še enkrat naše globoko sožalje, njemu pa bodi zemljica lahka.

Rače-Fram. V naši okolici so peki čimdalje prevzetejši. Zemlje prodajajo po 3 K, velike so pa prav tako kakor prejšnje po 2 K. Tehtali smo jih in našli, da jih gre 16 na 1 kg. Torej prodajajo peki 1 kg kruha po 48 kron. Znano pa je, da imajo peki več ko dovolj dobička, če prodajajo kruh po ceni, kakršno ima moka, ker so stroški za peko obilo poplačani z vodo, ki jo moka privzame. Naši peki pa hočejo še povrh 18 K dobička na vsakem kilogramu!

Šoštanj. Umrli Rudi Žrebelj. V soboto 7. tm. smo spremljali na pokopališču pri Sv. Mihaelu pri Šoštanju našega zvestega sodruga Rudija Žreblja. Tužna so nam bila srca, ker nas je v tako rani mladosti dobi zapustil. Fant je bil star 18 let, dobro razvit in postaven. Zadnje dni ga radi suhljate ni izmzgane postavice skoro ni bilo mogoče spoznati. Jetika ga je prehudo ubila. Zadnje čast so mu izkazali bližnji lantje in dekleta s poklonitvijo venčka z napisom: Zadnji pozdrav. Lepo prijaznost mu je storil tudi šoštanski pevski odsek, ki mu je zapel zadnjo pesmico. Srca so se nam

krčila, ko smo slišali besede: Oh, prijatelj! ne bo več nazaj! Edina mi je tolažba ta, ko spominjam se, da to velja za vse bogate in za reveže. Ko nas najdražji zapusti, si brišemo solze enako vsi.

— S 26. junijem dalje znaša izvozna carina na ječmen, namesto 100 Din na 100 kg samo 40 Din.

— Petrolej. Po poročilu hrvaških časopisov so odkrili v Slavoniji ob Donavi petrolejski vrelec.

— Tobak. Iz Solije poročajo, da je v bolgarski trgovini še mnogo nerazprodanih tobačnih zalog iz lanske ugodne žetve.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odb. SSJ in KDZ).
Odgovorni urednik: Alojz Leskošek.
Tisk Zvezne tiskarne v Celju.

Iščem

hišo

v najem ali event. tudi v nakup najrajši v spodnji Savinjski dolini — Ponudbe v uredništvu lista ustмено ali pismeno.

Razpis tajniškega mesta.

Osrednje društvo živilskih delavcev in sorodnih strok na slovenskem ozemlju v Ljubljani, **razpisuje mesto osrednjega tajnika.**

Prednost imajo delavci živilske stroke, večji pisarniškega dela ter dobri govorniki in agitatorji.

Pismene prošnje z navedbo dose-danjega opravila ter drugih spričeval, je vložiti najkasneje do 1. avgusta t. l. na gorenji naslov, Šelenburgova ul. št. 6/II. desno.

Predsedstvo.

Suhe gobe

ponudite tvrdki

Kmet & Ko.

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 8

Žika

je najboljši in najbolj zdrav nadomestek za pravo kavo. Zahtevajte jo pri svojem trgovcu:

Pražana »Žika« d. z. o. z.
Ljubljana — Rož. dšl.

+ Ženske, +

ki so modre, se ne boje več, temveč se obvarujejo z mojim mnogokrat preizkušenim obvarovalnim aparatom.

V posebnih slučajih zahtevajo žene takoj moje vedno zanesljivo učinkujoče, popolnoma neškodljivo **specielno sredstvo.**

Vprašajte pod Dr. 5. Priložite znesek za znamko za odgovor. — Pošiljka se vrši strogo diskretno po

El. Bock, Wien VI, Gumpendorferstr. 109/14.

Delniška družba Zlatarka v Zagrebu
naznanja žalostno vest, da je v Celju preminul danes njen prezaslužni upravni svetnik, gospod

Franc Pacchiaffo

Z blagim pokojnikom je Delniška družba izgubila zvestega, visoko cenjenega sodelavca, ki mu ohrani hvaležen in častem spomin.

ZAGREB, dne 10. julija 1923.

Upravni svet.

Uradništvo Delniške družbe Zlatarke Zagreb — Celje naznanja žalostno vest, da je preminul v Celju njen upravni svetnik, gospod

Franc Pacchiaffo

Blagega pokojnika ohranimo v trajnem in častnem spominu.

ZAGREB-CELJE, dne 10. julija 1923.